

L'HORITZÓ

ANY I : NUM. 10

Barcelona, 5 d'octubre del 1935

PREU : 20 CTS.

INICIAL

BALANÇ

Si l'hora no és adequada per a les commemoracions, i l'autoritat vetlla perquè res no pugui semblar-s'hi, creiem que en canvi la censura haurà de permetre el prendre l'espai de temps transcorregut des de fets de prou relleu perquè marquin una data, per a fer d'una manera objectiva el balanç d'aquest període. Si en una empresa comercial un any és un temps prou llarg per a justificar l'anàlisi dels guanys i pèrdues ocorreguts en el mateix, igualment en la vida política és un interval suficient per a fer una recopilació de la tasca realitzada i dels resultats assolits, que permeti, amb una suma meditació, treure'n els al·licionaments que se'n dedueixin.

El primer fet que es destaca en el balanç, és que malgrat haver transcorregut dotze mesos, les coses, fonamentalment, continuen en el mateix estat d'un any endarrerat. Des del punt de vista polític, la situació creada per la crisi de primers d'octubre de l'any passat, no s'ha resolt encara. Davant de l'opinió contrària de les esquerres al predomini creixent en el si del govern de les forces de dreta, hi havia dues formes normals i raonables de superar-la. Una d'elles, l'actuació governamental intensa, intel·ligent i eficaç, que com a conseqüència de l'èxit, refusés la posició dretista amb l'adhesió d'una gran massa ciutadana, i obligués el respecte a les mateixes oposicions. Agererat seria el qui volgués veure en l'actuació dels ministres que s'han succeït en aquest període, un signe d'eficàcia. Es prou considerar que les dretes han arribat a la situació actual de desgast, no per conflictes provocats per les oposicions, sinó per les pròpies culpes, pels problemes interiors que ells mateixos es fan insolucionables, pels fracassos personals dels ministres, per les baralles entre els coaligats que fan infecundes fins les accions ben internacionals. L'estat de descomposició a què han arribat les dretes, degut a factors purament interns, mostra que no poden oferir al país un eficaç i útil instrument de govern.

Si les dretes no podien imposar-se al seus adversaris per la bondat de l'obra feta, l'altra solució raonable era la de procurar la normalització del país, fer desaparèixer l'antagonisme tancat existent entre les fraccions oposades dels ciutadans espanyols; en fi, practicar realment i de veritat la política que tant s'ha tingut a flor de llavis, de la pacificació dels esperits. Un any és temps sobrer per a passar de la repressió immediata dels fets a una política més comprensiva, conciliatòria i pacificadora. Política que les dretes no han volgut o no han sabut seguir. I al cap d'un any persisteix el règim d'excepció arreu d'Espanya, continua exercint-se la censura, es vulneren els drets ciutadans i democràtics. I si de la situació política general hom passa al cas concret de la repressió, tampoc un any ha estat prou per a liquidar-la, i el problema del gran nombre d'empresonats continua essent el més trist i més angiosos d'aquesta hora política.

Si aquest és el balanç respecte a la política espanyola, seria més favorable circumscribant-lo limitadament a Catalunya? Al contrari; fóra més advers. La manca de sentit de govern dels gestors de les nostres corporacions, és cada vegada més palesa; el poc respecte al règim democràtic no s'accontenta amb el règim actual, sinó que vol projectar-se fins al demà amb els propòsits premeditats que les eleccions futures no responguin a la voluntat del poble; la pacificació dels esperits es tradueix en l'odi als adversaris; la repressió, en lloc d'assuauar-se, s'intensifica cada dia; mentre que al redós de la col·laboració regionalista, Catalunya viu sense Parlament, amb Generalitat gestora i Ajuntaments governatius. Aquestes són, fredament considerades, les principals partides del balanç.

Agradi o no, el país se l'ha fet el balanç, i no se li pot escamotejar el dret de dir-hi la darrera paraula i marcar el camí de la solució. Si les dretes no han sabut governar ni conciliar, no poden entossudir-se a seguir encara aquestes directius fracassades. És evident que la majoria del país no està contenta ni satisfeta de l'actuació governamental en l'any transcorregut. I quan això es produeix en un règim democràtic, com és el republicà, la solució del problema polític sols pot donar-la la voluntat popular, lliurement manifestada i escrupolosament respectada.

Les esquerres i el carnet electoral

En diversos indrets de la ciutat apareixen uns cartells recomanant la conveniència de treure el carnet electoral. A continuació hi ha una tirallonga de noms de Centres amb les adreces respectives.

Llegiu "L'Horitzó"

Aquesta desigualtat crea un problema delicadíssim les conseqüències del qual, de cara a l'obtenció del carnet, són fàcils de preveure.

Ja en la reunió de secretaris de partits polítics catalans convocats a l'efecte, el representant de la coalició d'esquerres exposà clarament — segons han reportat tots els diaris — que mentre no fossin oberts els Centres d'esquerra clausurats, l'obtenció del carnet no podria ésser feta normalment.

El govern nacional..... NOTES

A part les causes aparents de la darrera crisi, les quals semblen tapar motius veritables i suficients, s'ha deixat entendre, així mateix que hi havia una finalitat: la constitució d'un Govern nacional. S'han donat moltes interpretacions sobre allò que havia d'ésser un Govern nacional en les actuals circumstàncies de la vida pública del país. Els que entenen que havia d'estendre's des de la dreta governamental, representada pels tres partits bloquistes recentment i oficialment incorporats a la República, passant pels radicals fins a aquesta entelèquia que s'ha donat en nomenar sector conservador del socialisme espanyol. Altres entenen que parlar de Govern nacional en una República era únicament donar el comanament del país a aquells partits polítics de republicanisme provat i sense reserves, que comprenguéssin des de la dreta autènticament republicana fins a les esquerres que han servit lleialment el règim.

El cert és que l'intent encarregat, gestionat i escampat als quatre vents, per l'actual president de les Corts, fracassà després de tramitació laboriosa. Els motius invocats per a l'intent foren la concòrdia nacional i la delicada situació internacional. Les causes del fracàs foren exposades ben detingudament per aquell que va intentar-ho. S'ha parlat d'intransigències. D'incapacitats. Tot s'anirà aclarint.

Les esquerres, però, no podien pas prestar-se a combinacions d'aquest tipus, per un mínim de dignitat. Recordem a propòsit d'això aquella encertada exposició que feia l'il·lustre repúblic Manuel Azaña en el famós discurs del Frontó a Madrid, fa un parell d'anys, recordada ara fa poc en el seu darrer llibre "Mi rebelión en Barcelona". Parla que la República, la segona República espanyola, ha nascut amb el last d'una hipoteca, ja que la Monarquia espanyola que va caure pels motius que va caure, havia de desaparèixer junt amb l'oposició que havia tingut com a règim, ja que les eliminacions de coses totalment consumides, s'han de fer de manera total, i en aquest cas, havien de desaparèixer igualment en caure el règim polític, els partits que l'havien sustentat com els que li havien servit d'oposició.

Ara bé, si els partits d'esquerra espanyols, que van advertir clarament a qui devia atendre, els perills que comportava constituir un Govern com el que va sorgir el dia 4 d'octubre del 1934, i que ara precisament es volien reafirmar, ja que no altra cosa significa el clam angunios a la concòrdia i a la normalitat, s'haguessin prestat a un concubinatge, que hauria estat claudicació a la vegada, ¿no haurien pogut ésser demandats, al seu dia, de manament greu per haver deixat el règim republicà sense cap força política honesta? L'oposició sistemàtica no és pas aconsellable, però l'oposició és absolutament precisa quan el tracte implica perdre dignitat i negar-se a si mateix.

L'oposició republicana que la Monarquia tingué, i qualificada admirablement, com hem dit més amunt, ha donat la raó plenament a Azaña.

Demaneu "L'Horitzó"

Si es sentís sincerament la necessitat de restablir la concòrdia nacional, el poder executiu hauria de prendre les mesures convenients, amb restabliment de garanties constitucionals, Estatut de Catalunya, etc., formessin part o no en el Govern tots els partits polítics.

Propagueu "L'Horitzó"

El Govern nacional possible, al qual s'haurà d'acudir tard o d'hora, és el format per tots els partits inequívocament republicans per a governar novament el país sense haver de recórrer a estats excepcionals, perquè tot sol tindrà autoritat suficient. La República vol dir llibertat quan la governen republicans.

M. GIBERT

Compreu "L'Horitzó"

Així es dona el cas particularíssim que mentre els partits governamentals viuen en plena febre de tramitació del distintiu electoral, els partits d'esquerra romanen indiferents, com si es tractés d'una cosa que no els afectés. I en realitat, no els afecta. Empreses com aquesta que interessin a tots els ciutadans sense distinció de matisos, no poden portar-se a cap amb les diferències imposades per l'actual situació. Més important o menys important, les esquerres representen un sector d'opinió i aquest no pot veure's subjepte a un tracte desigual. Fer-ho així és convidar-lo a què es desentengui no solament del carnet sinó de les finalitats per les quals aquest ha estat fet.

I aquest és el veritable problema. Ara les esquerres només es desentenen del carnet. ¿Què passarà quan es convoquin unes eleccions? Amb quines garanties podrien anar-hi?

Matèria de reflexió gens menyspreable, ens sembla, donada la importància del problema.

LA GUERRA!

Tots els temors, els nerviosismes i els averanys d'aquestes darreres setmanes, han acabat en la confirmació de la guerra. Malgrat que tothom la preveia, no per això ha deixat d'ésser menys colpidor l'anunci del seu esclat.

Recent encara l'exemple del 1914-1918, els imperialismes tornen a posar en joc les armes.

Ara ja sabem el camí insensat on poden ésser els règims de força. Per la seva acció, Europa penja sobre un volcà. Les conseqüències que se'n poden derivar són escruixidores. De moment ens limitem a dolre'ns dels extrems on pot arribar la follia humana i esperar l'hora de l'actitud que les nostres conviccions pacifistes i la gran opinió d'un país neutral per excel·lència, ens han de dictar. Mentre la guerra estén la seva ombra sagnant, nosaltres diem: Abaix la guerra!

DE LA DARRERA CRISI

El comentari més precís, més agut i penetrant que s'ha fet de les dues notes lliurades pel cap de l'Estat durant el transcurs de la passada crisi, correspon a "Política", el fraternal setmanari que prompte serà convertit en diari.

Tant l'una com l'altra estaven inspirades en la preocupació del perill d'unes eleccions. I el cap de l'Estat feia ressaltar especialment aquest perill el qual, segons la nota lliurada al senyor Alba, "aconseja evitar, eludir, retardar, mientras con menor daño sea posible, una convocatoria a elecciones que pudiera ser nuevo incentivo a la discordia".

Heus ací el comentari de "Política" subtil i transparent a la vegada: "Los tres verbos no implican redundancia. Vienen escalonados, con tacto y medida difícil o imposible de lograr para quien no domine admirablemente el castellano."

Evitar: "Apartar algún daño, precaver, impedir que suceda", define la Academia. Impedir que sobrevenga el daño de unas elecciones que puedan ser nuevo incentivo a la discordia. Tal es el propósito firme. Tales la facultad, el derecho y aun el deber que compete a quien siente el temor del daño."

Eludir: "Huir la dificultad o salir de ella con gran artificio." Ya el término es menos rígido. No se trata de un mal, sino de una dificultad, un conflicto, un problema de técnica que puede ser resuelto o zanjado merced a la experiencia, al superior conocimiento del arte político, con medios hábiles y eficaces."

Retardar: "Diferir, retener, entorpecer." Ya sólo es cuestión de tiempo. El retardo obedece, juzgando por el valor de la palabra, a motivos menores. Puede ser brevísimo. Durará lo que proceda, con arreglo a una estimación de su necesidad o de su conveniencia, que, en este caso, viene determinada por la frase siguiente: "Mientras con menor daño sea posible."

LLEGIU:

A la pàgina 2:

Restriccions, per A. B.
La batalla de l'escola, per Antoni Ardévol.

A la pàgina 3:

Els llibres, per Ramon Xuriguera.
La gent que ve a Catalunya, per Marc-Aureli Vila.
La solució de la "conlleu-vància", per J. de Camps i Arboix.

A la pàgina 4:

Els megalòmans, per Leonard Vendrell.
Temes urbanístics, per B. Mori Ballester.
Antecedents que cal no oblidar, per Jordi Perelló.

551